

Skalník černoplodý

Cotoneaster melanocarpus (Bunge) Fischer

Stupeň ohrožení: C3

syn.: *C. niger* (Ehrh.) Fries, *C. melanocarpus* Lodd. nom. nud.

POPIS

Opadavý keř vysoký až 2,5 m, s přímými nebo převisлыми větvemi. Je to nenápadná dřevina s poměrně drobnými, celokrajnými, na rubu plstnatými listy. Je podobný běžnějšímu skalníku obecnému, od kterého se liší plstnatějšími letorosty a listy většími, lesklejšími, chlupatými i na líci kolem střední žilky, bohatšími květenstvími a černými malvičkami. S jinými domácími keři jej prakticky nelze zaměnit. Skalník černoplodý kvete od května do června, květy vyrůstají v paždí listů v krátkých chocholících po 5-12. Drobné purpurově černé, sivě ojíněné malvičky obsahují dvě nebo tři semena.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Skalník černoplodý je velmi světlomilný, snese suché půdy různých geologických podloží. Roste na lesostepích v pahorkatinách a nižších horských polohách, často na podobných stanovištích jako skalník obecný. K vyhodnocení výskytu skalníku černoplodého v rámci lesních typů a různých edafických kategorií však nejsou k dispozici údaje. V ČR se tento druh nachází nejčastěji na jihozápadních až jihovýchodních expozicích, ojediněle byl zaznamenán na svahu severovýchodní expozice, vždy pouze v rozpětí nadmořských výšek 400 až 500 m n. m. (max. Štěpánov, ca 500 m n. m.). Předpokládá se, že skalník černoplodý se vyskytuje v 1.-3. lesním vegetačním stupni.

Skalník černoplodý se v ČR vyskytuje v lesních společenstvech třídy *Querco-Fagetea*, zde ve svazu *Quercion pubescenti-petraeae*, a dále v nelesních společenstvech křovin třídy *Rhamno-Prunetea* svazu *Prunion spinosae* a společenstev skalních stepí třídy *Festuco-Brometea*, svazu *Seslerio-Festucion pallentis*.

ROZŠÍŘENÍ

Skalník černoplodý se vyskytuje v rozsáhlém území od střední Evropy na východ až do jižních oblastí Sibiře, do Střední Asie, Mongolska a do Číny. Na našem území se druh vyskytuje na západní hranici svého rozšíření, roste pouze na jižní Moravě, zatímco v Čechách chybí.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

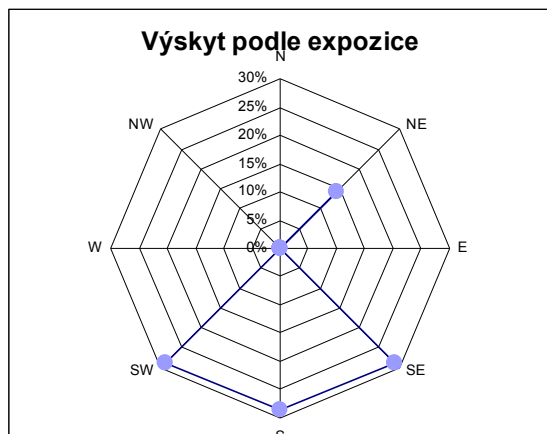
Vzhledem k tomu, že skalník černoplodý na našem území dosahuje západní hranice svého rozšíření, jeho výskyt je pouze roztroušený, populace jsou poměrně chudé a z tohoto důvodu jsou dosti zranitelné. Vzhledem ke světlomilnosti druhu může být problémem zarůstání původních lokalit vzrůstnějšími a agresivnějšími druhy dřevin. Navíc se předpokládá i hybridizace s běžnějším skalníkem obecným na lokalitách společného výskytu, která by rovněž mohla znamenat likvidaci čistých populací skalníku černoplodého. Tuto skutečnost však nelze vhodným způsobem eliminovat.

SEZNAM LITERATURY

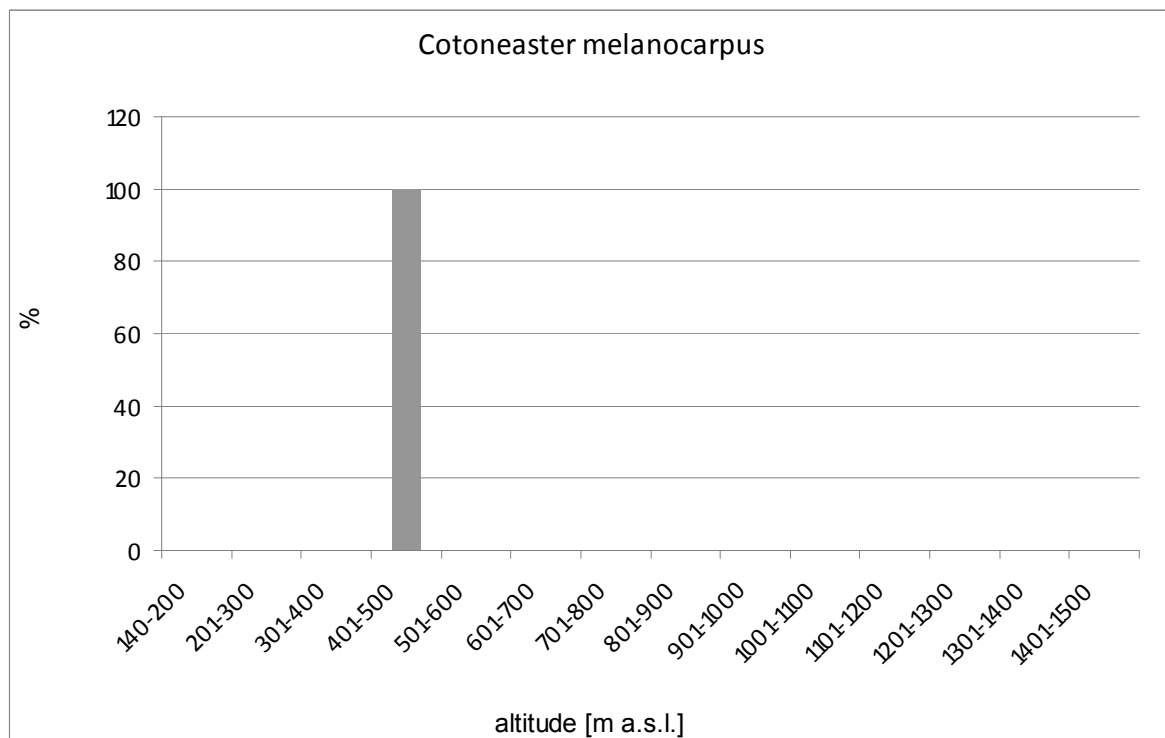
HRABĚTOVÁ-UHROVÁ, A., 1962. *Beitrag zur Taxonomie und Verbreitung der Gattung Cotoneaster in der Tschechoslowakei*. Pr. Brněn. Zák. Čs. Akad. Věd, 6 (24): 197–246

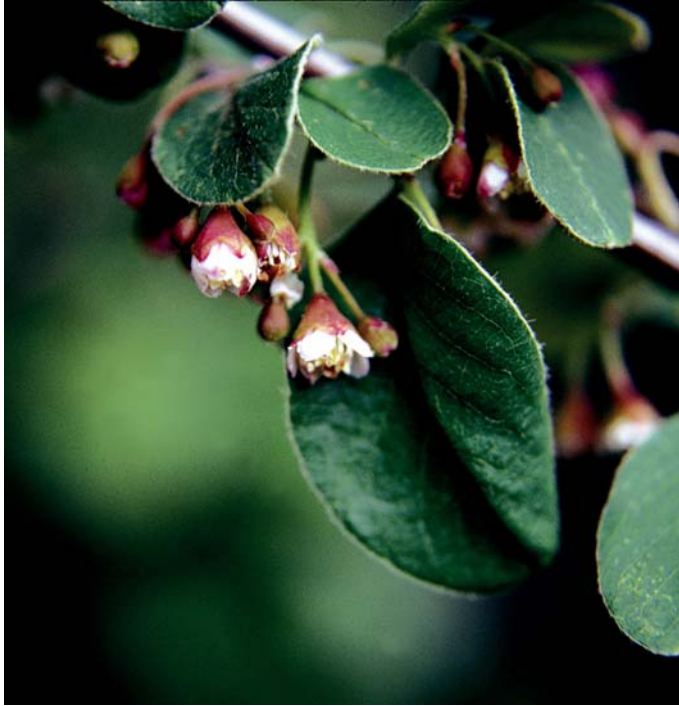
HRABĚTOVÁ-UHROVÁ, A., 1961. *Skalník černoplodý (Cotoneaster nigra (Wahlb.) Fries) a jeho rozšíření na Moravě*. Sborn. Klubu Přírod. Brno, 33: 1–24

KOVANDA, M., 1992. *Cotoneaster melanocarpus (Bunge) Fischer – skalník černoplodý*. In: Květena ČR, 3. Hejtný S., Slavík B. (eds.). Academia, Praha, pp. 486-487

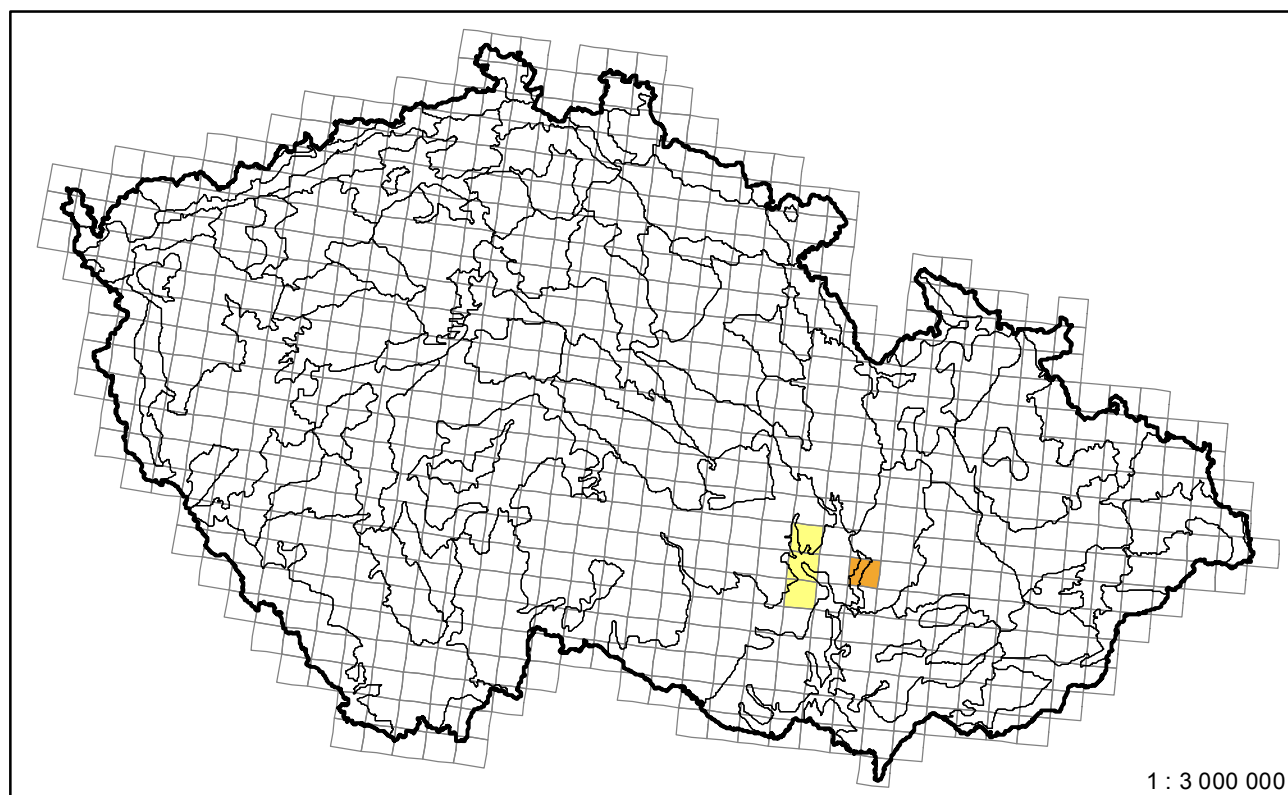

Výskyt podle nadmořské výšky

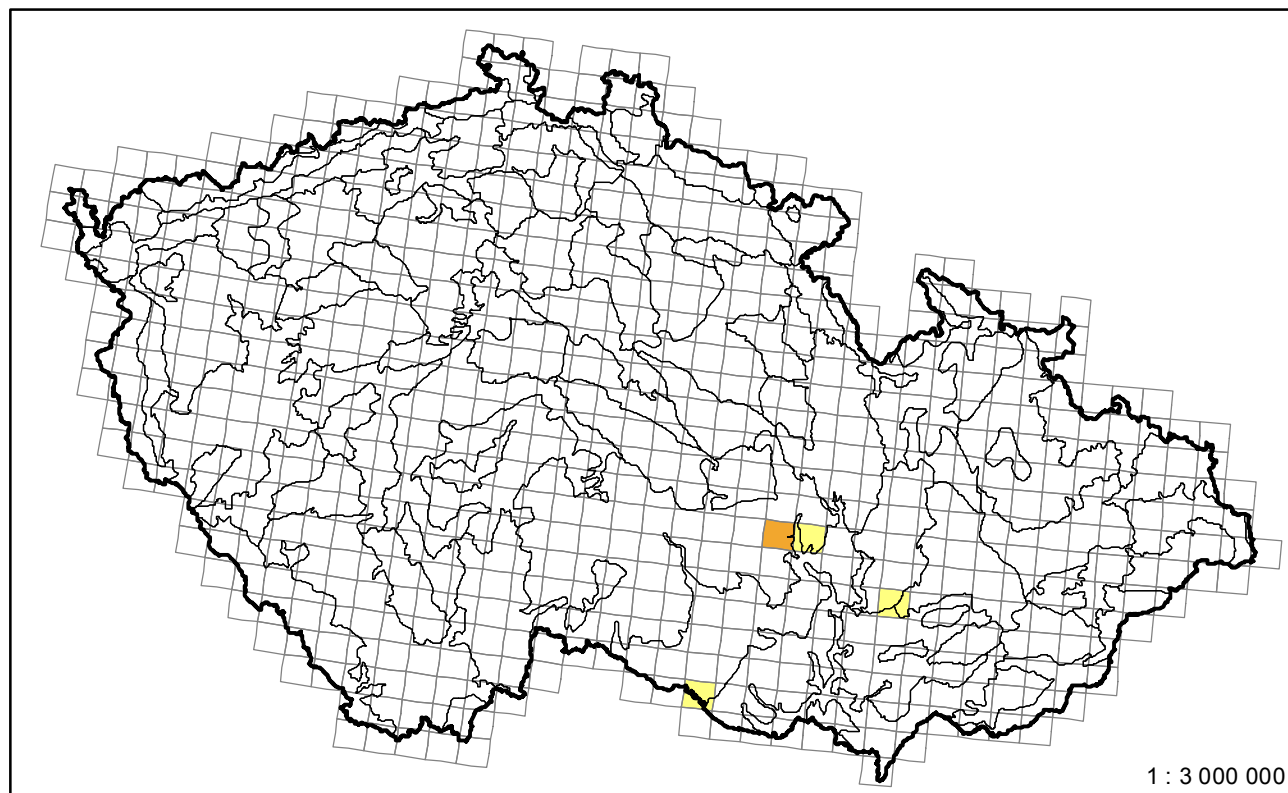

Výskyt do roku 2000

počet lokalit   1   3

Výskyt po roce 2001

počet lokalit   1   3